

Az elemzők hangsúlyozzák, a *Kétvízköz* verseinek nagyobb része a gyász munkára fókuszál, lévén központi alakjuk a Tata, mégis figyelmen kívül hagyják az így létrejövő megváltozott idegenség-tapasztalatot. A halott test sem fizikai valójában, sem a felidézés gesztusa által nem válik idegenné, a kötet utolsó verse pedig a metamorfózison átesett maradványokhoz való újfajta emocionális kötődés példájául szolgál.

◊ Komáromi Dóra

Az elmúlás világa

Szócs Petra: *Kétvízköz*. Magvető, Budapest, 2013

Szócs Petra *Kétvízköz* című verseskötete elsősorban egy, a lírai énhez közel álló személy elvesztésével és az elmúlással foglalkozik. A Tata a kulcsszereplő, az egyetlen stabil és biztos pont. A kötetben található szubjektumok zöme csupán jelentéktelen mellékszereplőként határozható meg, méghozzá egy olyan térben, amelynek talán a legfontosabb dimenziója, a földrajzi jelölő fogalma kérdőjeleződik meg – *Kétvízköz* mint városrész csupán egy vékony réteg számára bír értelemmel. A kötet cím önmagában találó, hiszen nemcsak a városrészre s egyben annak megváltozott jelentés tartalmára utal, hanem az ingázást, a kétlakiság viszonyrendszerét is az értelmezés középpontjába állítja. A kötet poétikai sajátossága, hogy noha a cím kiemeli a térbeli konstellációt, azt a művek sem hozzák közelebb az olvasóhoz, mivel a versekből nem ismerjük meg a környéket, és gyakorlatilag bárhol játszódhatnának az események, bárki lehetne a cselekvő egyén. A szereplők közül mégis kiemelkedik néhány alak a Tatán kívül. Közülük legérdekesebb Roró, aki olykor férfi, olykor pedig nőként tűnik fel a versekben.

Szócs Petra előszeretettel nyúl visszatérő motívumokhoz – ilyenek például a dán púder, amit a kötet elején a *Ceremónia* című versben az anya használ, később pedig lánya („Azt mondom, mindent tőled tanultam, / kedvesen magamra kenem dán púderedet, / és a gyászmenetben jót röhgök az egészen”). A képek olykor homályosak, sejtetőek, álomszerűek, csapongóak, modellálva ezzel magát az emlékezés folyamatát. A kötetben érdekes a helyettesíthetőség és felcserélhetőség megjelenése: „Először te

játszottad el Tatát”, olvasható a versben, amelyben a lírai én az elhunyt helyére keres valakit, aki képes úgy viselkedni, ahogy a szeretett egyén tette. Olyan dolgok után kutat környezetében, ami a Tatának fontos volt, vagy éppen rá emlékezteti, például a rossz Áprily-vers, egy tincs a hajából, vagy éppen a Lada füstje. A tömör, szűkszavú kötetben képet kapunk egy látomásszerű, abszurd világról, amely egy család kisebb-nagyobb tragédiáit dolgozza (vagy éppen nem dolgozza) fel.

◆ Antalovics Péter

Kétvízköz elvesztése

Szőcs Petra: *Kétvízköz*. Magvető, Budapest, 2013

Szőcs Petra első kötetét diszsonáns érzésekkel tesszük le. A könyv címe Kolozsvár egy történelmi részére utaló helymegjelölés, ugyanakkor viszonylag kevés teljes térképetet kapunk: a versek az itt átélt emlékek köré szerveződnek, a cím pedig mintegy könnyed kohézióba fogja a szövegkorpuszt. A kötet anyaga az elvesztett Tata személye, egyúttal hiánya, valamint az élményből származó feszültség köré szerveződik, de előfordulnak a témát csak érintő, vagy attól teljesen független versek is. A versek nem rendeződnek ciklusokba, utalva az emlékezés heterogén természetére, olvasásuk sorrendje így szabadon variálható. Ahogy a könyv egészében, úgy egyes szövegekben is megfigyelhető egyfajta bizonytalanság, amely esetenként a lírai beszélő személyének, illetve pozíciójának váltakozásával mutatkozik meg.

A családon belüli érzelmek dinamikája egyértelműen a kötet központi szála. E problémára, az egymás teljes megismerésének képtelenségére világít rá például a *Roró nevei* című vers zárlata. Az elhallgatás feszültségét és súlyát mutatja be az álom és valóság szembenállásából építkező *Beszélgessünk még*, a halál közelségének rezignált tudata legerősebben talán a *Ne gyerekeskedj*-ben nyilvánul meg, de hasonló hangulatot árasztanak a *Hajnaltan még nem* első sorai is. Ezen élménykörhöz kapcsolódik az *Ete-tésben* megjelenő groteszk-morbid evés-eltűnés paradoxálisnak mondható párhuzama is.